

Etapová hra starší kategorie

TAJEMSTVÍ ZAPOMENUTÉHO FARAONA



ZÁMEČEK ROŽELOV POD TŘEMŠÍNEM

9. – 23. srpna 2003

TAJEMSTVÍ ZAPOMENUTÉHO FARAONA

KRÁTKÉ ZHODNOCENÍ AUTOROVO



Při letošní etapové hře jsme si hráli na objevitele starých egyptských památek a na seznámení se životem starých egyptanů.

První z her se jmenovala „Archeologové a kopáči !“. Hra se odehrávala v lese, kde byly vymezeny naleziště. Na nalezištích byly skryty části nádob. Po vylosování nalezišť pro každé družstvo, mělo každé družstvo nalézt všechny části nádob. V další části tyto nádoby byly sestavovány a lepeny. Všechna družstva se velmi snažila a výsledek byl výborný, protože i ty nejmenší části nádob se členům většiny družstev podařilo najít a zkompletovat.

V další hře se družstva snažila najít tajemné heslo v tabulce písmen. Jednalo se o hru podobné osmisměrce. Hra se zdála jednoduchá, ale pouze tři družstva našla kompletní tajemné heslo bez chyb.

Nejúspěšnější hrou byla etapa s názvem „Za modrou vodní lilií“. Jednoduchá vodní hra, při které se dobře bavili jak hráči tak i diváci. Z pozdějších ohlasů se tato etapa velmi líbila. Díky panu správce byla vodní plocha v přílehlém bazénu bezvadně připravena nejen na tuto hru, ale po celý náš pobyt.



etapa **ARCHEOLOGOVÉ A KOPÁČI**

Motto:

S kopáči mívali archeologové někdy roztomilé starosti. Ačkoli tenkrát – stejně jako dnes – nebylo v Egyptě obtížné najmout na pomocné práce houfy nezaměstnaných, zůstávala většina badatelů věrna svým dělníkům a převážela je z jednoho pracoviště na druhé i za cenu zvýšeného vydání. To mělo přirozeně svůj důvod. I když bylo dosti obtížné hned na začátku prostým lidem vysvětlit smysl neustálého kopání v písku, jakmile se toto povedlo, dalo snad ještě větší námahu přesvědčit je, aby nálezy nestrkali do záhybů svých dlouhých hábitů a nešmelili s nimi na černém trhu.

Provedení:

1. Vymezit prostor pro vykopávky pro každé družstvo
2. Na tento prostor ukrýt části předmětu (rozbitý květináč)
3. Zakreslit polohu nálezů
4. Nález zrestaurovat
5. Seznámit pouze vedoucí družstev (archeology) s předmětem hry, tito potom seznámí ostatní členy družstva (kopáče) s jejich úkoly (vedoucí si losují o prostory s nálezy, případně si vyberou kresliče ze členů svého družstva)

Pomůcky:

1. Kolíky na vymezení plochy nálezů
2. Tužka a papír pro zakreslení nálezů
3. Předmět nálezů (rozbitý květináč)
4. Lepidlo, lepící páska na zrestaurování nálezů.

Hodnocení:

1. Zakreslení nálezů (přesnost)
2. Provedení zrestaurování nálezů
3. Uvedení místa nálezů do původního stavu

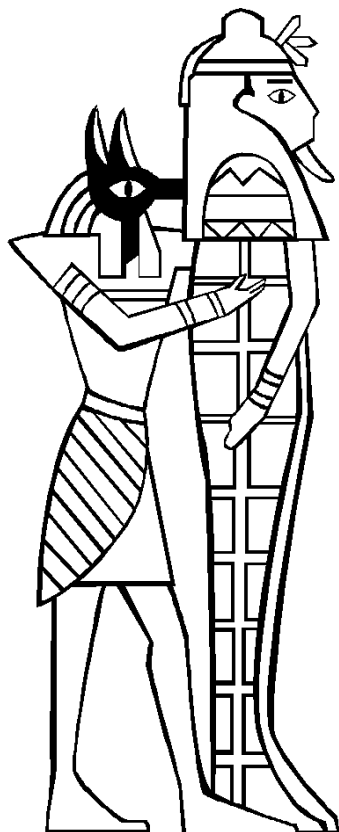






etapa

VEŠETBY – MALÍ OCHRÁNCI FARAONA



Motto:

Při objevení faraónova hrobu bylo také nalezeno 413 vešetbů (sošek služebníků). Proč právě 413 ? Faraón měl totiž na cestu do podsvětí jednoho služebníka na každý den v roce, jednoho dozorce na každý týden, který v době 18. dynastie trval ještě deset dní a navíc na každý měsíc jednoho vrchního dozorce. Rovnice tedy zněla: $365 + 36 + 12 = 413$.

Sošky služebníků ve faraónově hrobě byly zhotoveny z různého materiálu – z fajánse, alabastru, pískovce, žuly, dřeva a podobně.

Provedení:

Každý člen družstva vytvoří sošku vešetby a tuto dozdobí dostupnými materiály: klacíky, kamínky, korálky, barvami atd.. Každé družstvo by mělo mít jednotící prvek zdobení sošek.

Pomůcky:

Keramická hlína (jíl, formela, modurit), korálky, barvy, lepidla, korálky, přírodní materiál (kamínky, klacíky atd.).

Alternativa – lze vyrobit siluetu sošky z papíru a tuto dozdobit.

Hodnocení:

1. Provedení
2. Nápaditost
3. Spojení jednotícího prvku s vlastní soškou



etapa
FARAÓN A BOTANIK

Motto:

Archeolog a zároveň botanik Percy E. Newberry určil dobu faraónova pohřbu přesně do rozmezí čtyř týdnů. Bylo jaro. Podařilo se mu to pomocí květin a ovoce, které dokázal jednoznačně určit.

V místě krku mumifikovaného těla faraóna ležel věnec z květů, listů a plodů. Newberry identifikoval listy datlové palmy, rozkvetlé chrpy, bobule potměchuti a jedenáct plodů mandragory.

Na hrudi spočívala girlanda z olivových ratolestí, chrp, nati plané petržele a okvětních lístků modré vodní lilie.

Provedení:

1. čas 15 minut na určení rostlin podle předloženého vzoru
2. po odevzdání první části nasbírat co nejvíce rostlin, které si soutěžící pamatují z předcházející části (družstvo vždy pouze jeden vzorek ze zapamatované rostliny a tento pojmenovat).

Prostor:

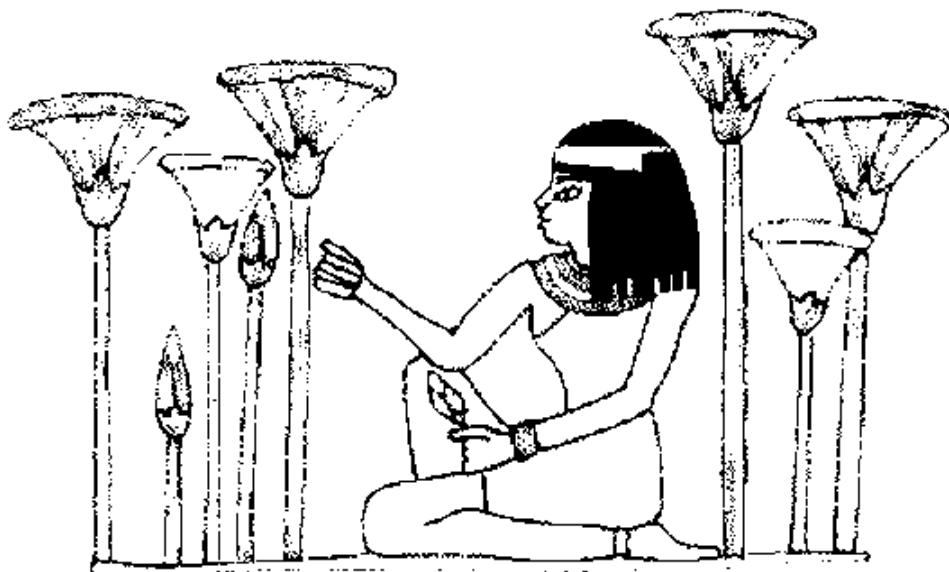
Les, louka

Pomůcky:

Tužka, papír

Hodnocení:

1. Počet určených rostlin v první části
2. Počet nalezených a pojmenovaných rostlin
3. Chování „v“ a „k“ přírodě



etapa ZA VODNÍ MODROU LILIÍ

Motto:

Ve faraónových nádržích rostla krásná květina zvaná modrá vodní lilie. Jak faraónova manželka, tak i členky harému se s oblibou touto květinou zdobí.



Provedení:

První z členů družstva odstartuje hru nafouknutím balónku až praskne. Další členové družstva postupně přebrodí (doplavou) k balónkům upevněným na druhé straně bazénu (balónky jsou připevněné na provázcích). Balónek soutěžící odváže a stejnou cestou se dostane s balónkem ke svému družstvu (štafeta). Každý z členů družstva odváže po jednom balónku.

Prostor:

Vodní plocha (bazén)

Pomůcky:

Nafukovací balónky, provázky

Hodnocení:

Čas, za který družstvo štafetově zvládne přinést všechny balónky.









etapa TAJEMSTVÍ NÁPISU

Motto:

Když přišel archeolog Jean-Francois Champollion do chrámu v Dér al Bahrí, aby jak sám píše „určil stáří neobvyklé stavby a zjistil k čemu původně sloužila“. Pod raně křesťanskými světci na zdích objevil reliéfy a hieroglyfy z Nové říše. Na žulovém portálu našel jméno Thutmose III., a už tehdy rozpoznal, že bylo do kamene vtesáno přes jiný nápis, který po dalším luštění přečetl jako Amenenthe.



Provedení:

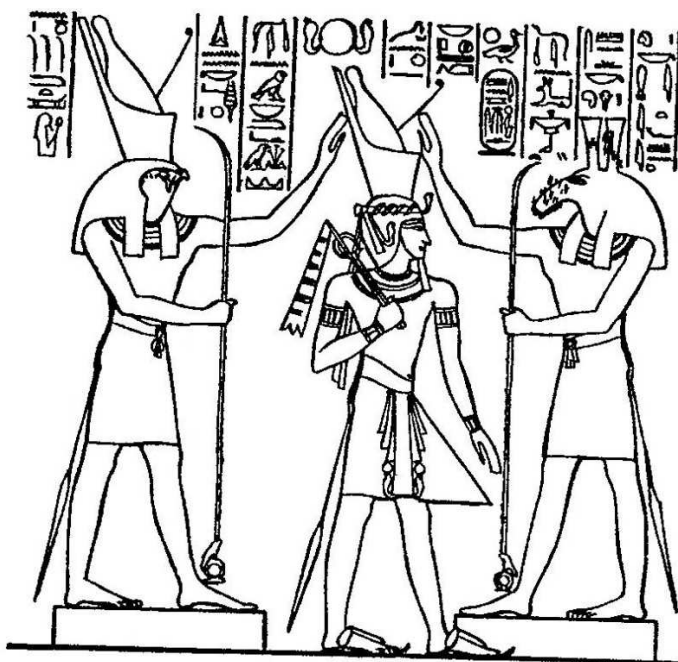
1. Vyznačená trasa (možno turistickými značkami). Na prvním zastavení úkol přepsat znaky z předlohy (egyptský reliéf). Na dalších stanovištích nalézt části šifrovací tabulky.
2. Rozluštit nápis (v originále budou znaky zapsány na předloze zrcadlově)

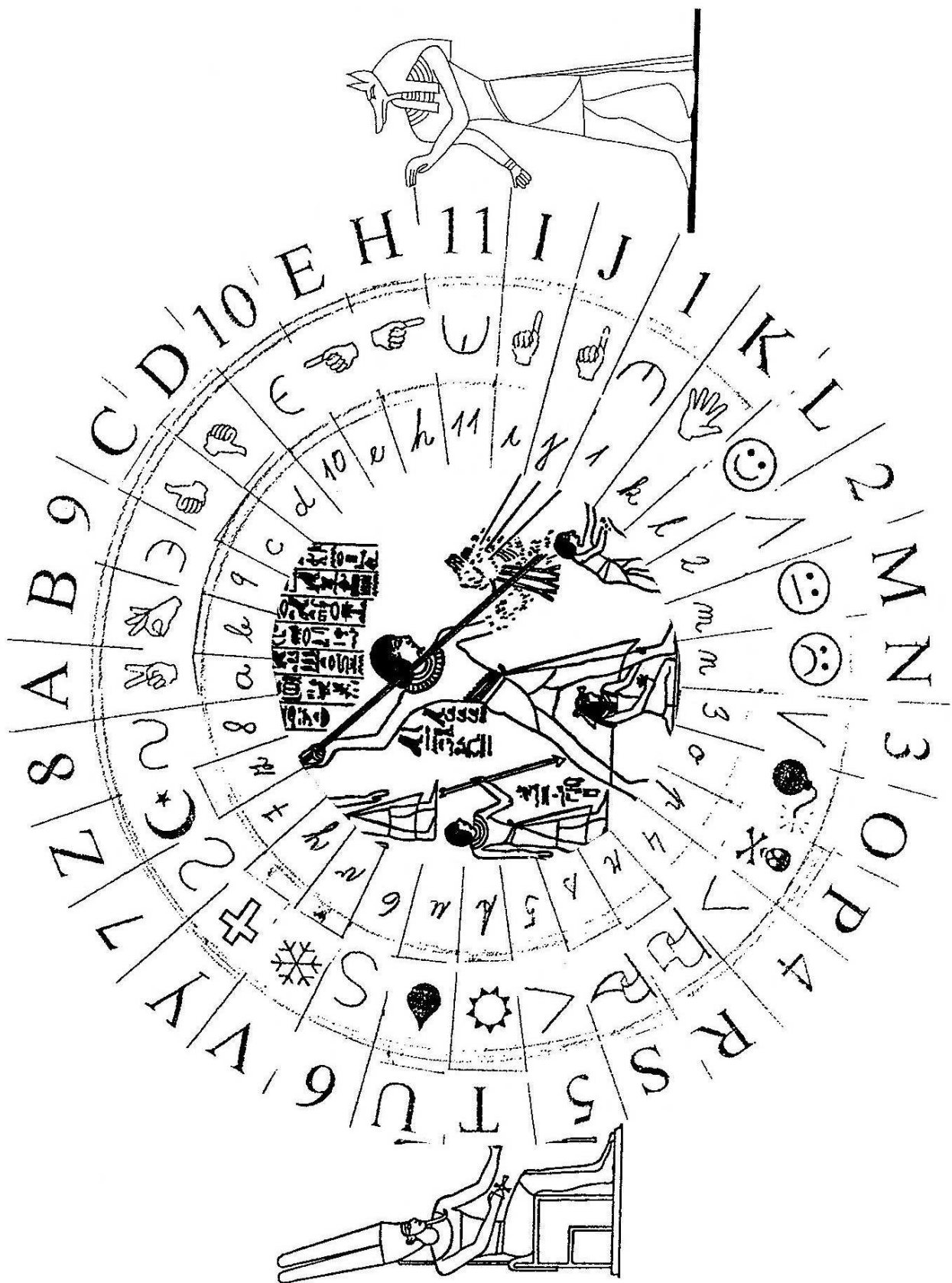
Pomůcky:

Tužka, papír

Hodnocení:

1. čas zdolání trasy
2. Vyluštění nápisu







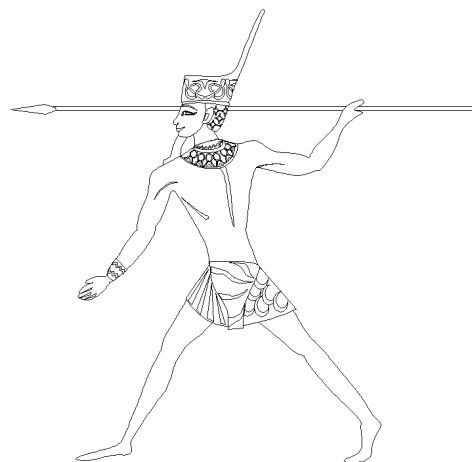


etapa

THUTMOSE III. STAROEGYPTSKÝ NAPOLEON

Motto:

Thutmose III., který na sebe strhl moc roku 1468 před Kristem, se proslavil sedmnácti válečnými výpravami. V chrámovém komplexu v Karnaku nechal zbudovat rozkošnou „botanickou“ síň, v níž dodnes můžeme obdivovat rostliny a zvířata, přivezená faraónem z jeho válečných asijských výbojů. Je mezi nimi i slepice.



Provedení:

1. družstvo vyrobí 2 – 3 kopí
2. hod vyrobeným kopím na dálku
3. střelba na terč ze vzduchovky

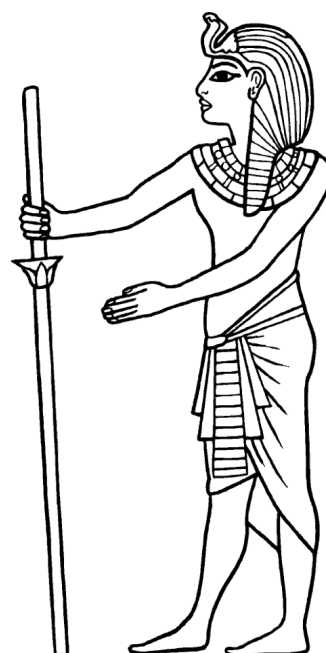
Pomůcky:

Přírodní materiál na výrobu kopí, diabolky, terče, vzduchovky



Hodnocení:

1. hod kopím
2. střelba vzduchovkou
3. chování k přírodě při výrobě kopí

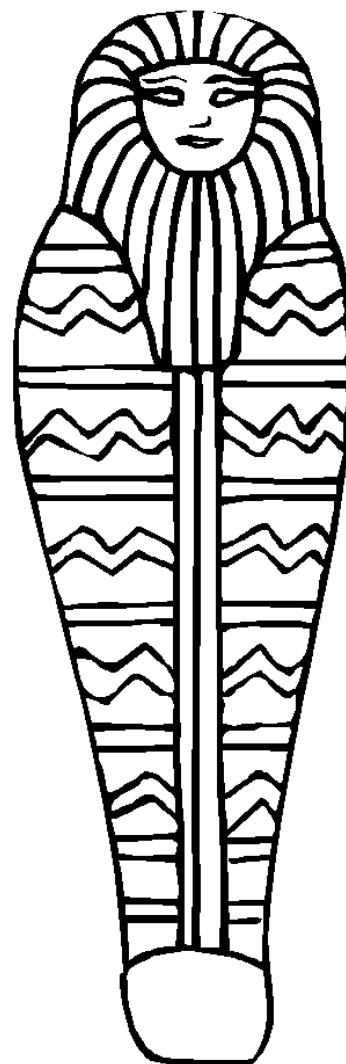


etapa

FARAÓNOVA CESTA DO BOŽSKÉ NESMRTELNOSTI

Motto:

V egyptském náboženství byla hluboko zakořeněna představa převtělení. Ba i Ka mrtvého dočasně opouštěli, aby se do jeho těla opět vrátili. BA byl „živoucí duší“ faraóna, KA jeho ochranný duch nebo „duševní dvojník“, který se s faraónem narodil a přežil jeho smrt. Aby Ba i Ka mohli svou tělesnou schránku zase najít, musela zůstat ochráněna před zkázou. Nadto každá mumifikovaná osoba měla podobu boha zemřelých Usirea, jenž podle víry lidu dokázal mrtvému darovat věčný život.



Provedení:

1. vybrané osoby představující faraóna, případně jeho manželky, zajistit před zbytečným pohybem, připravit pro balzamování (zbavit šatstva – ponechat pouze to nejnútnejší)
2. Ostatní vedoucí představující kněží a balzamovače
3. Dodržet návod k balzamování podle profesora Elliota Smitha (vhodně doplnit)
4. Vhodný ceremoniál k přijetí mezi bohy

Pomůcky:

1. bandáže (toaletní papír, obinadla, obvazový materiál)
2. kadidlo (lze nahradit vonným kořením)
3. na pomazání – olej, barvy, krémy
4. kouzelné amulety (víčka, kamínky atd. – na připevnění provázky)
5. obřadní roucho (krepový papír)
6. posmrtná maska (čtvrtky, barvy)
7. staniol

Hodnocení:

Hodnotí dle celkového provedení vedoucí oddílů

NÁVOD K BALZAMOVÁNÍ

S KOLEGOU Warrenem R. Dawsonem zrekonstruoval profesor Smith podle Káhirského papyru dvanáct pokynů pro balzamovače, z nichž některé jsou velmi složité a nesrozumitelné:

1. Výzva kněžím *vab* posypat hlavu mumie kadidlem.
2. Rozkaz potřít její tělo od krku k patě (hlavu vynechat) olejem z nádoby, v níž jsou rozpuštěny přísady používané při obřadu otvírání úst.
3. Další, ne zcela jasný pokyn, se týká nějakého jiného pomazání a je v něm zmínka o Horových synech, která se dle všeho vztahuje k vnitřním orgánům, balzamovaným odděleně.
4. Příkaz vzývat Horovy syny a vtírat mrtvému mast do zad.
5. Následují rady týkající se natírání zad, přikládání obinadel a vyplňování dutiny lebeční léčivými látkami.
6. Výzva pozlatit mumii nehty a zavinout jí prsty „plátnem ze Saji“.
7. Mumifikátor Anup, hlavní postava mystérií, představovaný knězem, provede předepsaný ceremoniál.
8. Pokračuje dlouhý soupis doporučení, jak balzamovat a bandážovat hlavu, včetně podrobně uvedených magických názvů obinadel, použitých pro jednotlivé části hlavy. Seznamujeme se tak s názvy dlouhé řady bandáží, přikládaných na uši, nosní dírky, tváře, obočí, ústa, bradu a šíji, a se způsobem jejich aplikace. Nakonec měl všechny pruhy plátna přidržen pás látky široký dva prsty a poté byla mumifikovaná hlava polita „hustým olejem“.
9. Návod jak okuřovat hlavu kadidlem a potírat ji olejem a kterak mezi vrstvy obinadel zavinovat určité druhy koření.
10. Podrobné pokyny k promazání rukou mastí, složenou ze stejných dílů květů *amu*, pryskyřice z Koptu a natronu, a k jejich bandážování
11. Pasáž doporučuje, jak mezi vrstvy obinadel na rukou vkládat sošky bohů
12. Rada k potírání a bandážování paží a nohou.

„Těžko si dovedeme představit, že se kněží všemi těmito návody přesně řídili“, píše Elliot Smith, „avšak při svých skromných znalostech techniky bandážování nemůžeme ani potvrdit zda popsána obinadla a ostatní detaily rituálu jsou či nejsou prokazatelné.“.Jedno ovšem zní věrohodně: proces mumifikace musel trvat určitě tři měsíce.

Už jen 17 dnů zabralo bandážování. Tento údaj nejdeme na dvou papyrech, nalezených v polovině minulého století skotským právníkem Alexandrem Henrym Plindem v thébském hrobě soukromníka z období 18. dynastie, kam bylo v ptolemaiovské době uloženo ještě několik mumii.

Plind přišel do Egypta stejně jako lord Carnarvon ze zdravotních důvodů, z dlouhé chvíle se tam začal věnovat vykopávkám a v západních Thébách objevil celou řadu papyrů, dnes po něm pojmenovaných. Podle údajů v obou již zmiňovaných papyrech – jeden popisuje mumifikaci muže, druhý ženy – trvalo mumifikování hlavy sedm dnů, vnitřních orgánů čtyři, po 2 dnech se počítalo na ruce a nohy a po 1 na hrud' a na záda.

Uvedme si citát z Plindova hieratického papyru č. 1: „*Skvostný pohřeb řídí Eset, velká boží matka. Bylo svařeno 206 měr oleje, jako pro posvátná zvířata. Hor, pán pitevny, tě potřel balzámem, Šesmu – pán lisovny vína, který mrtvým podává pohár k napití, navinul vlastníma rukama božská obinadla, aby jimi mohl zahalit tvé tělo. Anup tě nabalzamoval a tvou lebku vyplnil pryskyřicí, zrním bohů, cedrovým olejem, jemným lojem a skořicovým olejem. Všechny údy máš napuštěny myrhou a ovinuty posvátnými obinadly. Vstaň z mrtvých a dvacátého šestého dne čtvrtého zimního měsíce, jehož jméno je farmuti, pohlédni na zimní slunce.“.*

ZDRAVOTNICKÝ TEST

1. Zdravotnickou záchrannou službu přivoláte na celostátně platném tel. čísle:
 - a) 150
 - b) 155
 - c) 158

2. Prudké krvácení z krční tepny zastavíte nejlépe:
 - a) přiložením tlakového obvazu
 - b) přiložením škrtidla
 - c) přímým stlačením prsty v ráně

3. Čerstvé popáleniny se správně ošetří:
 - a) masťou na spáleniny, olejem nebo dezinfekčním zásypem
 - b) propíchnutím puchýřů, dezinfekcí a sterilním krytím
 - c) chlazením čistou vodou a sterilním krytím

4. Šok vzniká:
 - a) např. leknutím nebo vystrašením
 - b) po silném krvácení nebo popálení
 - c) např. bolestí při zlomenině ruky

5. Na kterém místě zjišťujeme u postiženého puls (nejjistější místo pro rychlou kontrolu):
 - a) na zápěstí
 - b) na krčních tepnách
 - c) na hrudníku

- 6) Postiženému s podezřením na vnitřní poranění břicha
 - a) se mohou podat tekutiny, kromě těch, které obsahují CO₂ (soda, minerálka)
 - b) lze podat malé množství tekutina a lék tišící bolest
 - c) se nesmějí podávat tekutiny ani jídlo

- 7) Jak uvolníme dýchací cesty
 - a) záklonem hlavy a předsunutím dolní čelisti
 - b) vytažením jazyka a jeho připevněním
 - c) předklonem hlavy

- 8) Při požití kyseliny nebo louhu
 - a) okamžitě vyvoláme zvracení a zavoláme záchranku
 - b) podáme mléko pro neutralizaci, vyvoláme zvracení a zavoláme záchranku
 - c) podáme větší množství vody, eventuelně mléko a zavoláme záchranku

- 9) Jaký je poměr vdechů a stlačení při umělém dýchání a nepřímé masáži srdce
- 2 : 15
 - 5 : 15
 - 1 : 15
- 10) Při poranění oka
- vyjmeme cizí těleso, překryjeme a vyhledáme lékaře
 - uložíme postiženého na záda, zakryjeme obě oči, těleso nikdy nevyjímáme
 - vyplachujeme studenou vodou
- 11) V jakém případě s poraněným nikdy nehýbáme
- při poranění páteře
 - při úrazu dolních končetin
 - při šoku
- 12) Do stabilizované polohy uvedeme zraněného, když:
- je v bezvědomí a nedýchá
 - má drobná poranění
 - je v bezvědomí, dýchá a má hmatný puls
- 13) Při uštknutí jedovatým hadem se
- končetina zaškrtní blíže k srdci, ranka se nechá krvácet - nechodit
 - končetina se zaškrtní v ráně - nechodit
 - ranka se vysaje ústy, postižený může dojít k místu první pomoci
- 14) Napiš jaký je rozdíl mezi úžehem a úpalem
- 15) Napiš jak se projevuje šok a jaká je první pomoc
- 16) Jaké druhy krvácení znáte ?
- -
 -
 -
- 17) Kolik žeber má člověk
- 18) kolik krve má dospělý člověk (v mililitrech)
- 19) Napiš postup při přivolání rychlé záchranné služby











XXXXXX

(ALIAS – HIMALÁJE)

K VLÁDKYNI OBOU ZEMÍ HATŠEPSOVET

**CARTER NARAZIL NA VYKRADENÝ HROB VYLOUPENÝ
MÍSTNÍMI VYKRADAČI, VRACÍ SE NA POČÁTEK
SVÉ CESTY PRO PENÍZE A VYKOPÁVKY**

**CARTER OBJEVUJE PRVNÍ SCHOD HROBKY VE
SKALNÍM VÝBĚŽKU, POKRAČUJE V KOPÁNÍ
A POSTUPUJE O 1 STANOVIŠTĚ**

**CARTER SE VRACÍ DO ZÁKLADNÍHO TÁBORA PRO POMOCNÍKY
A MATERIÁL, ABY MOHL POKRAČOVAT VE VYKOPÁVKÁCH**

**HNED U VCHODU DO HROBKY OBJEVUJE CARTER ZLATOU
DESTIČKU S NÁPISEM, KTERÝ HO VEDE ROVNOU K CÍLI**

**CARTER SESTROJIL KLADKOSTROJ, POMOCÍ NĚHOŽ VYTAHUJE
KOPÁČE. LANO KLADKOSTROJE SE TRHÁ A CARTER MUSÍ
KOPÁČE OŠERIT V PRVNÍM POSTUPOVÉM TÁBOŘE.**

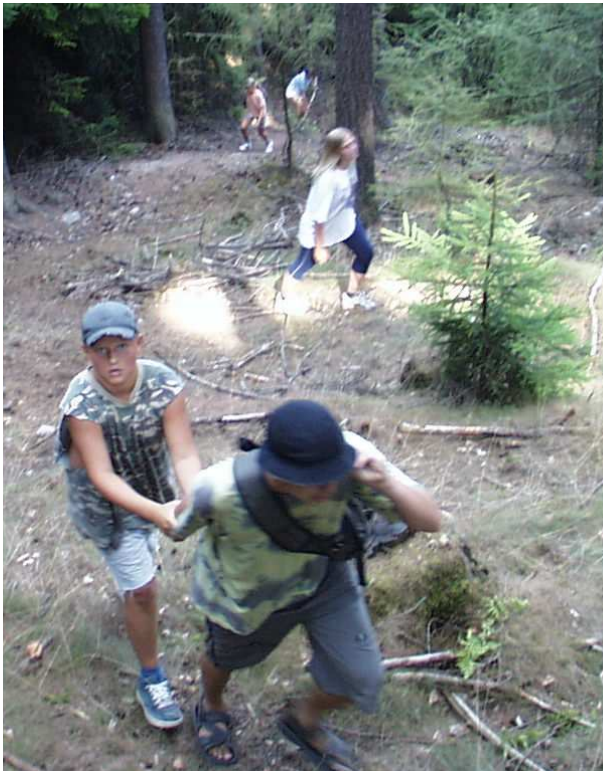
**CARTER OBJEVUJE ZAPEČETĚNÉ DVEŘE K POHŘEBNÍ KOMOŘE.
TATO CESTA VEDE K CÍLI**

**NA KONTROLU VYKOPÁVEK PŘIJÍŽDÍ LORD CARNARVON,
KTERÝ CARTERA ZDRŽUJE OD PRÁCE A VOLÁ HO
DO 1. POSTUPOVÉHO TÁBORA**

**CARTER PODNIKÁ NEBEZPEČNOU CESTU DO CENTRA HROBKY,
DOCHÁZÍ MU KYSLÍK, POMOCNÍCI HO VYNÁŠEJÍ DO
1. POSTUPOVÉHO TÁBORA K ODPOČINKU**

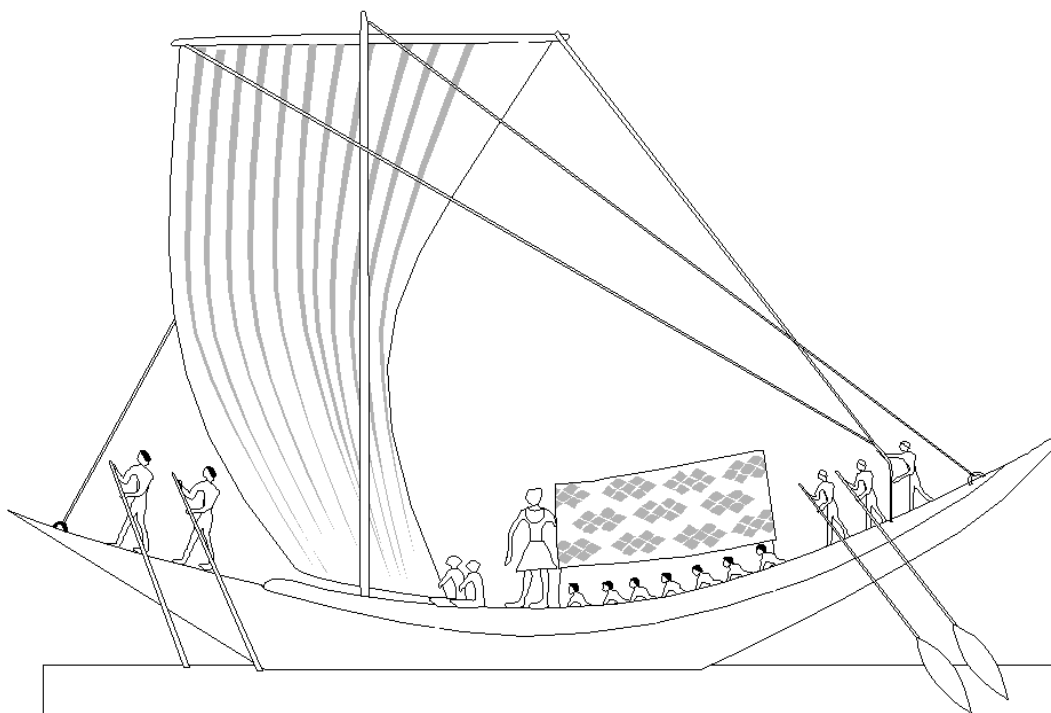








Doplňková etapa **FARAÓNOVA PLAVBA**



Využili jsme volných chvil na puťáku a uspořádali jsme závody pramic na Sobenském rybníku, s laskavým svolením místního guru Honzy.













ŠIFROVÁNÍ

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	k	f	b	i	r	x	k	m	g	d	i	o	a	m	p	t	c	j	m	b	d	z
2	a	h	z	p	m	k	t	u	i	c	v	k	t	a	e	v	m	z	x	m	f	l
3	m	u	b	l	o	a	a	s	j	v	k	r	l	d	a	o	k	m	h	o	d	a
4	n	k	r	j	c	s	d	v	k	r	m	v	h	l	e	v	a	p	f	w	c	a
5	u	k	o	s	h	u	t	v	t	s	o	u	a	k	o	m	c	s	v	e	n	m
6	a	l	n	e	s	h	r	e	v	j	t	c	ch	t	v	r	y	k	n	a	l	c
7	l	o	z	o	k	r	a	d	l	k	r	n	e	o	s	p	i	o	l	n	n	r
8	k	k	e	v	o	o	s	k	d	m	v	a	l	r	k	o	h	o	p	v	h	a
9	a	o	h	o	k	j	e	l	e	v	a	l	b	a	r	m	k	t	z	e	l	m
10	l	p	n	r	r	m	e	t	s	m	r	k	b	b	a	h	g	a	t	l	h	s
11	b	c	a	h	h	e	a	m	j	b	d	n	a	l	s	z	c	k	l	e	c	i
12	u	z	t	d	e	l	a	b	c	a	k	j	t	m	s	v	g	o	l	n	n	a
13	h	u	s	b	l	a	r	a	z	j	e	g	m	a	t	o	t	b	k	j	l	v
14	m	j	r	l	f	s	a	m	t	z	u	g	f	d	a	p	o	b	k	j	l	k

Elév, orba, kras, Velen, klec, meta, okr, vana, kokrhel, kolena, Pavel, konec, bronz, ucho, blecha, med, smrt, kmotr, husa, postel

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	k	f	b	i	r	x	k	m	g	d	i	o	a	m	p	t	c	j	m	b	d	z
2	a	h	z	p	m	k	t	u	i	c	v	k	t	a	e	v	m	z	x	m	f	l
3	m	u	b	l	o	a	a	s	j	v	a	r	l	d	a	o	k	m	h	o	d	a
4	n	k	r	j	c	s	d	v	k	r	m	v	h	l	e	m	a	p	f	w	c	a
5	u	k	o	s	h	u	t	v	t	s	o	u	a	k	o	a	c	s	v	e	n	m
6	a	l	n	e	s	h	r	e	v	j	t	c	ch	t	v	r	y	k	n	a	l	c
7	l	o	z	o	k	r	a	d	l	k	r	n	e	o	s	p	i	o	l	n	n	r
8	k	k	e	v	o	o	s	k	d	m	v	a	l	r	k	o	h	o	p	v	h	a
9	a	o	h	o	k	j	e	l	e	o	a	l	b	a	t	m	k	t	z	e	l	m
10	l	p	n	r	r	m	e	t	s	m	r	k	b	b	a	h	g	a	t	l	h	s
11	b	c	a	h	h	e	a	m	j	b	d	n	a	l	s	z	c	k	p	e	c	i
12	u	z	t	d	e	l	a	b	c	a	k	j	t	m	s	v	g	o	l	n	n	a
13	h	u	s	b	l	a	r	a	z	j	e	g	m	a	t	o	t	b	k	j	l	v
14	m	j	r	l	f	s	a	m	t	z	u	g	f	d	a	p	o	b	k	j	l	k

Vatra, test, straka, kresba, bomba, koala, kel, Omar, kmotra, snop, honec, ohon, sehnat, sítko, kotlík, mela, topol, klopa.

VÍTĚZOVÉ



Martin Rajmon, *Daniel Funda* (na fotu chybí), Katka Křížová, Karolína Suchá, Katka Artlová, Hana Cardová, Anna Zámečnicková



2. místo

Jakub Kaiser, Marek Novák, Markéta Jurčová, Linda Nováková,
Petra Kaiserová, Kamila Juričková, Jakub Zahradník,



3. místo

Josef Stupka, Jan Chládek, Jan Kenez, Michaela Beránková,
Radka Bílková, Jakub Rakovský, Veronika Balejová



4. místo

Tomáš Kenez, Irena Veselá, Jan Báča, Lucka Bendová,
Jaroslav Červený, Vlasta Kráslová, Václav Černý



5. místo

Katka Kosová, Jiří Gabriel, Katka Löwyová, Petr Kubík,
Josef Kříž, Jana Gabrielová, Martin Blažek,



6. místo

Zdeněk Kocánek, Jana Stehlíková, Petr Trnka, Pavla Holanová,
Lukáš Krajník, Karel Rosa, Lenka Viktorinová,



7. místo

Veronika Drašarová, Bronislava Šantorová, Michaela Kloučková,
Žaneta Hendrychová, Jan Prošek, Jaroslav Zelený, Petr Brodniček,



8. místo

Petr Fišer, Marek Hakl, Dominika Viltová, Martina Löwyová
Veronika Juricová, Tereza Zámková, Lukáš Vilt,

